

EVROPSKA
KOMISIJA

Strasbourg, 8.3.2022
COM(2022) 107 final

**SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, EVROPSKEMU SVETU,
SVETU, EVROPSKEMU EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU
REGIJ**

Evropska solidarnost z begunci in osebami, ki bežijo pred vojno v Ukrajini

1. EVROPSKA SOLIDARNOST Z UKRAJINO

Neizzvana vojaška agresija in invazija Rusije na Ukrajino sta pretresli svet. Velika večina držav v Združenih narodih je agresijo obsodila na svetovni ravni¹. Rusija je kršila na pravilih temelječ mednarodni red, njen namen pa je destabilizirati evropsko varnostno strukturo. Vsesplošni napadi na civiliste so privedli do ogromnega števila smrtnih žrtev, povzročili nešteto družinskih tragedij in uničenje miroljubnih skupnosti. Odločenost ukrajinskega naroda, da stori vse, kar je v njegovi moči, za obrambo demokracije in svojega naroda, je izjemna.

EU in njene države članice so bile skupaj s partnerji v ospredju prizadevanj za preprečevanje prelivanja krvi in nato za odziv na Putinov napad na suveren in miroljuben ukrajinski narod, in sicer z doslej najobsežnejšimi sankcijami proti Ruski federaciji in Belorusiji². Z njimi se odraža tudi val odpora po vsem svetu zaradi prezira do človeškega življenja, človekovih pravic, mednarodnega prava in vrednot, ki jih cenimo.

Ta kombinacija celovite in enotne podpore, ki jo izkazuje EU, ter navdihujoče solidarnosti posameznih Evropejcev se kaže s podporo vsem, ki bežijo pred vojno. Število razseljenih oseb, ki so bile prisiljene zbežati iz Ukrajine, je zdaj doseglo milijone, njihovo število pa se vsako uro povečuje. EU vodi prizadevanja za neposredno humanitarno pomoč žrtvam agresije. EU podpira izjemna prizadevanja držav članic pod pritiskom z neposrednim zagotavljanjem nastanitve, hrane in zdravstvenega varstva ter z zagotavljanjem jasnega statusa ljudem, ki bežijo pred vojno v Ukrajini, s ponudbo začasne zaščite brez primere.

Učinek tega dinamičnega političnega odziva se je povečal s sočutjem do stiske beguncev, ki so ga izkazali milijoni Evropejcev³. Pripravljenost družin, da sprejmejo begunce na svoje domove, skupnosti, da zagotovijo hrano in nastanitev, podjetij, da ponudijo storitve in zaposlitev, ter ljudi po vsej EU in zunaj nje, da ponudijo oskrbo in podporo, je očiten dokaz evropskih vrednot v praksi. Kaže zavezo, na kateri se bo gradilo, saj se vedno večji begunski krizi pridružuje potreba po zagotavljanju stabilnosti za ljudi po vojni travmi. Komisija bo na spletišču Europa vključila informacije, s katerimi bo državljanom in zasebnemu sektorju pomagala zagotoviti, da bo njihova podpora lahko dosegla tiste, ki bežijo pred vojno, prek zaupanja vrednih organizacij in da bo ustrezala potrebam⁴. Pomembno je tudi zagotoviti visokokakovostne informacije za boj proti dezinformacijam, katerih namen je spodkopavanje evropske solidarnosti.

Zavezanost EU, da pomaga ljudem, ki potrebujejo pomoč, je neomajna. Zagovarjali bomo naše vrednote ter s spoštovanjem in človečnostjo sprejeli vse, ki bežijo pred rusko agresijo. Še naprej bomo krepili učinkovito dostavo nujne in humanitarne pomoči. Solidarnost je ključnega pomena pri odzivanju EU na begunski izziv, s katerim se bomo soočali v naslednjih mesecih.

¹ Resolucija Generalne skupščine ZN z dne 2. marca 2022, o zahtevi, naj Rusija nemudoma, popolnoma in brezpogojno umakne vse svoje sile z ukrajinskega ozemlja.

² Med 23. februarjem in 2. marcem 2022 so bili sprejeti trije zaporedni svežnji sankcij.

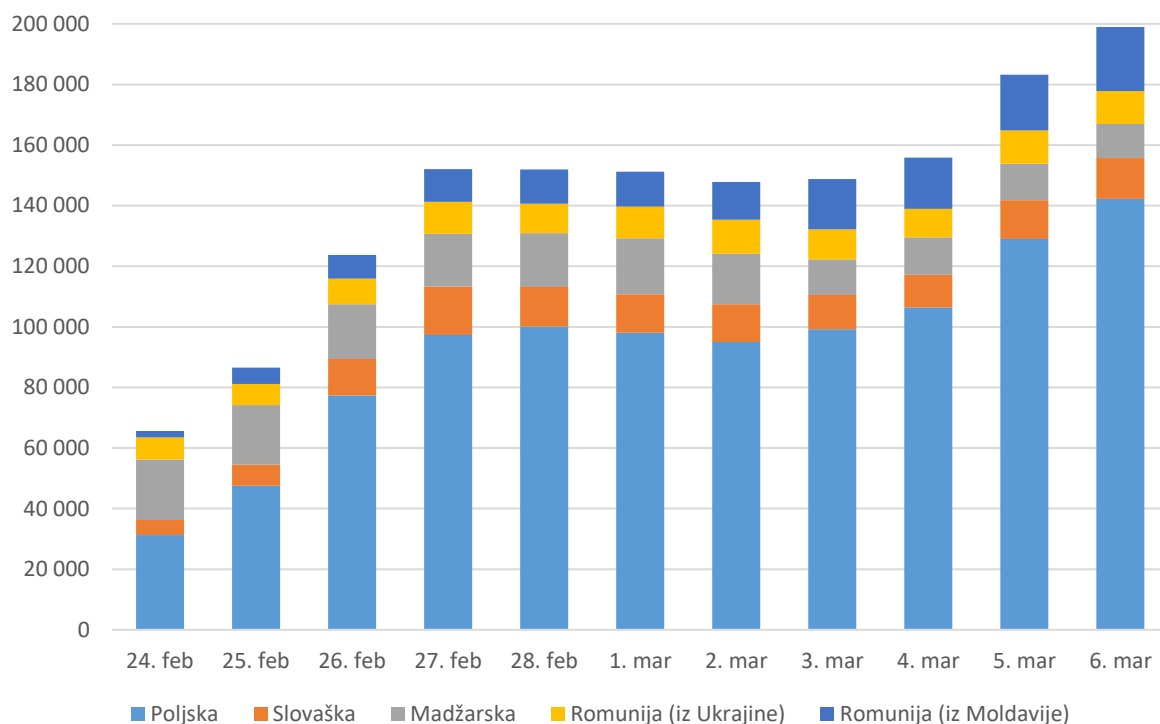
³ Izraz „begunec“ se v tem sporočilu uporablja v širšem političnem smislu in ne v skladu z Ženevsko konvencijo in pravnim redom EU na področju azila.

⁴ Seznam organizacij, ki so dejavne pri zagotavljanju humanitarne pomoči v Ukrajini, je na voljo na naslednji povezavi: <https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/stronger-europe-world/eu-solidarity-ukraine-sl>.

DANAŠNJE STANJE

- Do 6. marca 2022 je pred vojno v Ukrajini zbežalo 1,8 milijona ljudi.
- Poljska, Madžarska, Slovaška in Romunija dnevno zabeležijo veliko število prihodov.

Prihodi na Poljsko, Madžarsko, Slovaško in Romunijo

- Poleg prihodov v ukrajinske neposredne sosedne osebe na begu **nadaljujejo pot tudi v druge države članice**: nekatere države članice so predložile ocene (na primer na Češko 100 000, več kot 40 000 v Bolgarijo in več kot 17 000 v Italijo), te številke pa se še naprej spreminjajo, ko osebe potujejo naprej v druge države članice.
- Ukrajinci predstavljajo vsaj štiri petine ljudi, ki bežijo pred vojno v Ukrajini. Poleg državljanov EU, ki se vračajo domov, so med drugim tudi **državljeni** Indije, Nigerije in Turčije.
- **Na meji med Ukrajino in EU** so dnevna nihanja in občasni zastoji, pri čemer agencija Frontex poroča o približno enourni zamudi na strani EU na večini mejnih prehodov (6. marca). Na ukrajinski strani poročajo o večjih zamudah, čeprav naj bi se že zmanjšale.
- **Sprejemne zmogljivosti** so trenutno ustrezne, saj mnogi hitro nadaljujejo pot, da bi se pridružili družini ali prijateljem. Poljska, Romunija, Madžarska in Slovaška še naprej poročajo o razpoložljivih zmogljivostih.
- Od **28. februarja do 6. marca** so ukrajinski državljani v **državah EU+ vložili 8 467 prošelj za azil**⁵. 39 % prošelj je bilo registriranih v štirih državah članicah, ki mejijo na Ukrajino.

⁵ Zaradi zamud pri registraciji in poročanju je skupno število mogoče še večje.

2. HUMANITARNA POMOČ

Obseg humanitarne katastrofe v Ukrajini se še vedno večja. Evropa je priča uničevanju in razseljevanju v obsegu, ki ga ni bilo mogoče videti vse od najtežjih dni prejšnjega stoletja. EU si v sodelovanju z državami članicami, agencijami za pomoč in zavezniki v mednarodni skupnosti izjemno prizadeva za nujno humanitarno pomoč. Vsaj 500 milijonov EUR iz proračuna EU je namenjenih reševanju humanitarnih posledic te tragične vojne, tako v Ukrajini kot zunaj nje.

EU Ukrajini zagotavlja obsežno podporo, da bi ji pomagala pri soočanju s krizo, vključno z nujno makrofinančno pomočjo v višini 1,2 milijarde EUR v obliki posojil in dodatnimi 120 milijoni EUR proračunske podpore Ukrajini. Poleg tega je Evropska investicijska banka s soglasjem Evropske komisije napovedala takojšnjo spremembo namena posojil v višini 668 milijonov EUR v obliki likvidnostne podpore ukrajinskim organom. Podpora ključnim partnerjem civilne družbe v Ukrajini se nadaljuje.

Zaradi humanitarne katastrofe v Ukrajini...

V Ukrajini je število civilnih žrtev vsak dan večje. Tudi od tistih ljudi, ki so varni pred napadi, jih je veliko resno ogroženih zaradi škode na stanovanjih ter onemogočene oskrbe z vodo in električno energijo. Zaradi sovražnosti je oskrba s hrano vse bolj otežena. Izvajanje kritičnih bolnišničnih storitev je oteženo zaradi nenehnih izpadov energije, obstaja pa tudi tveganje, da se bodo reševalna vozila in zdravstveni delavci ujeli v navzkrižni ogenj. Agencije za pomoč vse težje dobavljajo oskrbo ljudem v stiski, ta težava pa se s širjenjem vojne še povečuje.

...je treba omogočiti dostop do humanitarne pomoči

Ne sme se dopustiti, da bi vojna preprečevala dostop do pomoči tistim, ki jo potrebujejo. Nujno potrebna humanitarna pomoč mora biti zmožna doseči vse dele Ukrajine. Civilistom, ne glede na njihovo nacionalnost, je treba omogočiti, da zbežijo iz obleganih mest. Zagotavljanje humanitarnega dostopa, tudi z vzpostavitev humanitarnih koridorjev, je zato nujna prednostna naloga. Omogočanje varnega in neoviranega dostopa humanitarnim delavcem in za namene oskrbe je pravna obveznost v skladu z mednarodnim humanitarnim pravom. EU bo še naprej sodelovala z mednarodnimi organizacijami in partnerji, da bi zagotovili dostop in čim prej vzpostavili humanitarne koridorje.

Podpora, ki prihaja iz prvih svežnjev EU, ...

Za zagotavljanje hrane, vode, zdravil, zdravstvenih zmogljivosti, nastanitve in zaščite je v pripravi sveženj takojšnje humanitarne pomoči EU v višini 85 milijonov EUR za tiste, ki jih je prizadela vojna v Ukrajini. EU podpira tudi begunce v Moldaviji s 5 milijoni EUR za kritje osnovnih potreb. Hkrati si 27 držav prizadeva, da bi prek mehanizma Unije na področju civilne zaščite zagotovile več kot 100 milijonov EUR v obliki oskrbe. Ljudi v Ukrajini, ki potrebujejo pomoč, je že dosegla prva pomoč, in sicer 4 milijoni artiklov, vključno z vozili, kompleti za nujno medicinsko pomoč, šotori, odejami in spalnimi vrečami. Specializirana medicinska oprema je zdaj na poti, vključno z ventilatorji in kisikom iz strateške zdravstvene rezerve *rescEU*.

...in izziv dostave

EU sodeluje z Združenimi narodi, Rdečim križem in mednarodnimi nevladnimi organizacijami, da bi zagotovila čim hitrejšo dostavo humanitarne pomoči. Komisija je v stalnem stiku z ukrajinskimi organi, da bi pomagala spraviti tovor čez mejo v Ukrajino.

Komisija prek mehanizma Unije na področju civilne zaščite pospešuje dostavo pomoči Ukrajini prek vozlišč, vzpostavljenih na Poljskem, Slovaškem in v Romuniji.

Države članice, ki so pod največjim pritiskom, so prejele podporo...

Komisija se je na podlagi obiskov na kraju samem⁶ prepričala o zelo obsežnih podpornih programih, ki so jih vzpostavile Poljska, Slovaška, Madžarska in Romunija, ter prizadevanjih sosednje Moldavije za begunce, ki prihajajo na njihove meje. Kombinacija teh prizadevanj ter velikodušnosti in sočutja njihovih prebivalcev je omogočila takojšnjo uteho travmatiziranim beguncem in razseljenim osebam, ki so morali zapustiti svoje domove.

...v obliki neposredne pomoči za solidarnostno prizadevanje

EU pri teh prizadevanjih potrebuje vso možno podporo. Poljska in Slovaška sta aktivirali mehanizem Unije na področju civilne zaščite ter že prejemata pomoč za nastanitev in zdravniško pomoč. Prihodi v takem številu predstavljajo posebne zdravstvene izzive in ob prihodu bi bilo treba zagotoviti osnovne zdravstvene preglede. Prišleki so lahko ranjeni ali imajo lahko kronične bolezni, ki potrebujejo takojšnjo zdravstveno oskrbo. COVID-19 je še vedno dodaten izziv. Komisija in njene agencije intenzivno sodelujejo z državami članicami, da bi zagotovile dostop do zdravstvenega varstva in zdravil, opredelile potrebe in uskladile operativno pomoč, vključno z bolnišničnimi posteljami, kirurškimi zmogljivostmi za zdravljenje opekl in prevozom pacientov, ki potrebujejo zdravniško pomoč.

V takih okoliščinah, ko bodo države članice morda morale zelo hitro zagotoviti nastanitev, oskrbo in storitve, se lahko uporabijo pravila, predvidena za nujna javna naročila, kot med migracijsko krizo v letih 2015 in 2016 ter pandemijo COVID-19⁷.

Sredstva EU so državam članicam takoj na voljo prek njihovih nacionalnih programov na področju notranjih zadev za obdobje 2014–2020, ki se lahko še vedno uporabijo za zagotavljanje finančne podpore za kritje elementov, kot so nastanitev, hrana in zdravstveno varstvo, vključno prek dodatnega osebja. Komisija bo storila vse, kar je v njeni moči za zagotovitev, da bodo obstoječa sredstva enostavno in hitro na voljo ter da jih bo mogoče v celoti porabiti. Komisija predlaga podaljšanje obdobja izvajanja teh instrumentov⁸, da se državam članicam omogoči dodatna prožnost: hitro sprejetje v Evropskem parlamentu in Svetu bi sprostilo približno 420 milijonov EUR dodatne podpore. Hkrati bo podpora prizadetim državam članicam prednostna naloga za razpoložljiva nujna sredstva v okviru Sklada za azil, migracije in vključevanje za obdobje 2021–2027.

3. IZZIV NA MEJI

Kriza povzroča velik pritisk na mejo EU z Ukrajino. Prišleke je treba registrirati, jim pomagati pri izpolnjevanju njihovih takojšnjih potreb in jih varno usmeriti v naslednji kraj nastanitve. Ta postopek mora potekati hitro, hkrati pa je treba ohranjati red in omogočati ključne varnostne preglede. EU ima skupno odgovornost, da s podpiranjem držav članic, ki se soočajo s temi dodatnimi pritiski, pomaga svoji skupni meji.

⁶ Obiski predsednice von der Leyen, visokega predstavnika in podpredsednika Borrella, podpredsednika Schinasa, podpredsednice Šuica, komisarke Johansson, komisarja Lenarčiča, komisarja Várhelyija in komisarke Kiriakides.

⁷ Sporočili z dne 9. septembra 2015 (COM(2015) 454) in 1. aprila 2020 (C(2020) 2078).

⁸ Sklad za azil, migracije in vključevanje ter Sklad za notranjo varnost.

Podpora upravljanju meja v Ukrajini

Prva omejitev je zastoj na ukrajinski strani meje. Ukrajinski mejni organi morajo svoja pravila izvajati ne glede na pomanjkanje osebja, težav s sistemi IT in velikega števila zapuščenih avtomobilov. Ukrajina poskuša učinkovito upravljati tokove s preusmeritvijo ljudi in poenostavitvijo postopkov. Države članice in EU sodelujejo z ukrajinskimi organi, da bi pomagale odpraviti ozka grla. Zlasti je pomembno prizadevanje za prost prehod za oskrbo s pomočjo v Ukrajini.

Večina tistih, ki prispejo na meje med Ukrajino in državami članicami, je ukrajinskih državljanov. Če imajo biometrične potne liste, lahko v EU vstopijo brez vizuma za obdobje 90 dni, in sicer lahko v EU celo vstopijo skozi elektronske vstopne točke namesto, da jih preverijo mejni policisti. Mnogi so se zatekli k družini in prijateljem, nekateri tudi v državah članicah, ki niso države prvega vstopa. Pomembno je, da prehodi meje med državami članicami čim bolj nemoteno omogočajo tako gibanje. Vendar obstaja veliko različnih kategorij oseb, ki vstopajo v EU. Med njimi so državljani EU, ki se vračajo domov, tisti, ki jim je Ukrajina priznala mednarodno zaščito, vključno s številnimi Belorusi, ki so zbežali pred Lukašenkovim režimom, ter študenti in delavci iz držav po vsem svetu. Izjemno pomembno je, da se osebe, ki bežijo pred rusko agresijo v Ukrajini, brez izjeme obravnavajo popolnoma spoštljivo in z vso skrbnostjo.

... da se zaščiti premikanje tokov...

Vsi ti ljudje potrebujejo posebno obravnavo, hkrati pa se države članice soočajo z velikim številom prihodov, pri čemer je samo na poljsko mejo prispelo približno 100 000 oseb na dan. Države članice so se odzvale z okrepljenim zaposlovanjem in poenostavljenimi postopki. Bistveno je zagotoviti urejen vstop v EU na podlagi skupnih standardov, da se ohrani odprta meja za ljudi, ki so zbežali z območij oboroženih spopadov in bodo morda potrebovali dostop v EU iz humanitarnih razlogov ali mednarodno zaščito. Komisija je že izdala operativne smernice⁹ za pomoč mejnim policistom držav članic pri učinkovitem upravljanju prihodov ob hkratnem ohranjanju visoke ravni varnosti. Te smernice določajo, kako lahko orodja, kot so vozni pasovi za nujno pomoč, prispevajo k pospešitvi podpore ranljivim osebam in kako je mogoče racionalizirati nekatere postopke, vključno s poenostavljenimi carinskimi postopki.

...s finančno podporo in prek agenciji EU

EU krepi tudi finančno podporo državam članicam v okviru instrumenta za upravljanje meja in vizume, da bi pomagala pri upravljanju meja, kot npr. pri identifikaciji prihodov, prvem sprejemu in zdravstveni oskrbi.

Agencije EU zagotavljajo tudi dodatno delovno silo in strokovno znanje za podporo državam članicam. Prva skupina **49** uslužbencev agencije Frontex, ki so napoteni na meje med EU in Ukrajino ter na mejo z Moldavijo, se dopolnjuje s 162 zaposlenimi, napotenimi v Romunijo. Agencija Frontex je pripravljena okrepiti in zagotoviti več kot 2 600 uradnikov na mejah med EU in Ukrajino. Agencija EU za azil je pripravljena podpreti preverjanje, registracijo, zagotavljanje informacij in obravnavo prošenj za azil z do 130 strokovnjaki. Europol zagotavlja bistveno podporo za ocenjevanje razmer, tudi v zvezi z morebitno prisotnostjo tujih borcev ali drugimi znanimi varnostnimi grožnjami. Europol je prisoten na terenu na Slovaškem in Poljskem, kmalu pa naj bi bil prisoten tudi v Romuniji in na Madžarskem. Tudi

⁹ C(2022) 1404 final z dne 2. marca 2022.

druge agencije EU, kot sta eu-LISA¹⁰ in Agencija za temeljne pravice¹¹, so svoja prizadevanja hitro preusmerile v podporo državam članicam.

...in da se podprejo sosednje države

Moldavija je morala od 24. februarja upravljati več kot 368 000 prihodov. Sveženj takojšnje pomoči in podporo Moldaviji prek mehanizma Unije na področju civilne zaščite bodo spremljali nadaljnji ukrepi za reševanje spreminjajočih se razmer, vključno s 15 milijoni EUR za pomoč pri obvladovanju begunske krize.

Komisija bo zagotovila podporo za varen prehod in repatriacijo državljanov tretjih držav iz sosednjih držav v njihove države izvora z novim ukrepom, ki bo zagotavljal operativno podporo in krepitev zmogljivosti. Komisija bo hitro ocenila, ali je treba okrepiti sedanje projekte v Moldaviji, in zagotovila podporo, po potrebi tudi prek agencij EU.

4. EU SPREJEMA BEGUNCE IN RAZSELJENE OSEBE

Zaradi sedanje begunske krize bo morala EU izkoristiti vse svoje zmogljivosti za hitro in odločno ukrepanje, da bi pomagala pri soočanju z izzivom. Ta izziv bo občutili po vsej EU in vse države članice bodo morale izkoristiti svoje zmogljivosti za podporo novim prihodom. Treba bo vključiti finančno podporo, pa tudi združevanje skupin na vseh ravneh, ki lahko pomagajo iz skupnosti civilne družbe in diaspore. V skupnih prizadevanjih moramo sodelovati tudi s partnerji po vsem svetu. EU hitro vzpostavlja sisteme, tudi v sodelovanju s partnerji, da bi tistim, ki bežijo pred vojno, ponudila stabilne razmere in gostoljubje ter nacionalnim upravam pomagala, da še naprej opravljajo ključno delo pod izjemnim pritiskom. Posebno pozornost bi bilo treba nameniti potrebam najranljivejših, tistim, ki tvegajo marginalizacijo, pa tudi tistim, ki so najbolj ogroženi. Velik delež prihodov predstavljajo ženske, mladoletniki brez spremstva in drugi otroci. Med najpomembnejšimi prednostnimi nalogami bodo zagotavljanje ustreznih informacij in nastanitve, preprečevanje izkoriščanja na podlagi spola, podpiranje otroškega varstva in zagotavljanje hitrega dostopa do izobraževanja.

Jasno določen pravni status...

EU se je odzvala na ogromno število ljudi, ki bežijo pred rusko vojaško agresijo, in ponuja začasno zaščito brez primere, s čimer ljudem v veliki stiski zagotavlja jasnost in varnost¹². S tem se bo zagotovilo, da bodo imeli Ukrajinci in njihove družine varen status, ki bo veljal po vsej EU, tudi potem, ko bo status brez vizuma po 90 dneh prenehal veljati. Ta zaščita se uporablja tudi za številne druge državljane tretjih držav, ki bežijo pred vojno, vključno s tistimi, ki jim je bila priznana mednarodna zaščita v Ukrajini, in tistimi, ki se ne morejo varno vrniti v svojo državo izvora. Vsi, ki bežijo pred vojno, so v Evropi dobrodošli: osebe, ki niso upravičene do začasne zaščite, bodo prejele zaščito in nastanitev, nato pa jim bo ponujena pomoč, da se varno vrnejo domov¹³. Za najbolj ranljive osebe se razvijajo načini za pomoč državljanom tretjih držav pri vračanju domov. Nekatere tretje države so že sodelovale z

¹⁰ eu-LISA podpira delo držav članic na področju registracije in preverjanja prek informacijskih sistemov, kot sta Eurodac in schengenski informacijski sistem.

¹¹ Agencija za temeljne pravice obiskuje mejne prehode in sprejemne centre držav članic, ki so pod pritiskom.

¹² Izvedbeni sklep Sveta z dne 4. marca 2022 o ugotovitvi obstoja množičnega prihoda razseljenih oseb iz Ukrajine v smislu člena 5 Direktive 2001/55/ES in z učinkom uvedbe začasne zaščite.

¹³ Začasna zaščita ne vpliva na pravico do vložitve prošnje za mednarodno zaščito v Uniji.

državami članicami, da bi podprle repatriacijo svojih državljanov¹⁴, pri čemer bi bilo treba posebno pozornost nameniti najranljivejšim.

V središču pristopa je tudi solidarnost med državami članicami: na solidarnostni platformi se bodo izmenjevale informacije o sprejemnih zmogljivostih, številu oseb, ki uživajo začasno zaščito na njihovem ozemlju, in drugih potrebah po dodatni podpori. Komisija bo skupaj z Agencijo EU za azil usklajevala potreben operativni odziv, vključno s predajo oseb med državami članicami znotraj EU in v tretje države. Začasna zaščita bo najprej trajala eno leto in se lahko dvakrat samodejno podaljša za šest mesecev.

Ta status bo zagotavljal zaščito, vključno z dovoljenjem za prebivanje, socialno podporo in zdravstvenim varstvom ter dostopom do izobraževanja in trga dela¹⁵. To je dokaz gostoljubnosti EU in Evropejcev, ki bo beguncem omogočila, da bodo imeli v naših skupnostih pomembno vlogo. Pomagal bo tudi preprečiti preobremenjenost azilnih sistemov držav članic in državam članicam pomagal pri usklajenem, organiziranem in predvidljivem upravljanju sprejema teh novih prihodov. Prednostna naloga bo zdaj hitro, ustrezno in usklajeno izvajanje začasne zaščite. Komisija bo hitro predstavila smernice za pomoč državam članicam, z agencijami EU pa bo pomagala pri soočanju s temi novimi izzivi.

Dolgoročnejša podpora državam članicam...

Javne storitve, vključno z zdravstvenimi storitvami in izobraževanjem ter stanovanji in socialno zaščito, bodo morale biti zmožne odzvati se na nove zahteve ljudi, ki bežijo iz Ukrajine, namreč vse večji delež beguncev verjetno ne bo imel družine v EU, na katero bi se lahko oprl. Številne javne storitve so že zdaj pod hudim pritiskom zaradi pandemije. Evropa mora izkoristiti vsa razpoložljiva orodja, pa tudi sočutje in gostoljubje svojih državljanov, da bo zagotovila izpolnitev obljube o sprejemu beguncev.

...z izkoriščanjem sredstev EU

Kohezijska politika že prispeva k prizadevanjem držav članic za reševanje migracijskih izzivov v okviru Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR) in Evropskega socialnega sklada (ESS), ki lahko financirata sprejemne zmogljivosti in podporne storitve. Vendar so zaradi razsežnosti izziva potrebni novi ukrepi za zagotovitev učinkovitega dostopa do podpore. Zato Komisija predlaga prožnejšo uporabo ESRR, ESS in Sklada za evropsko pomoč najbolj ogroženim (FEAD) v okviru pobude „Kohezijski ukrepi za begunce v Evropi“ (CARE). Tako bo mogoče dele preostalih sredstev iz kohezijskih programov za obdobje 2014–2020 preusmeriti v reševanje izzivov, ki so se pojavili od začetka vojne v Ukrajini. Za nadaljnjo podporo državam članicam se bo izredna 100-odstotna stopnja sofinanciranja, ki se uporablja v odziv na pandemijo, podaljšala za eno leto. Poleg tega se lahko približno 10 milijard EUR iz sredstev za pomoč pri okrevanju za kohezijo in območja Evrope (REACT-EU) za leto 2022 uporabi tudi za obravnavanje teh novih potreb v okviru splošnega cilja okrevanja po pandemiji.

Nova generacija skladov za notranje zadeve za obdobje 2021–2027 odpira vrata velikim dodatnim virom za države članice, da bodo lahko zagotovile učinkovite sprejemne zmogljivosti, vključno s specializirano podporo za ranljive osebe, in upravljale azilne postopke. To bo bistvenega pomena za odzivanje na nove spreminjajoče se odzive, tudi z

¹⁴ To vključuje Indijo, Maroko, Tunizijo in Egipt.

¹⁵ Pravni status bo omogočil tudi dostop do drugih storitev, kot je bančništvo. Na primer, direktiva o plačilnih računih (2014/92/EU) določa dostop do osnovnega bančnega računa za vse osebe, ki zakonito prebivajo v EU.

izvajanjem začasne zaščite. To se lahko uporabi tudi za podporo civilni družbi beguncem. Države članice zaključujejo svoje nacionalne programe za obdobje 2021–2027, da bi lahko začele izvajati podporo¹⁶. Hitra uvedba obstoječih in novih nacionalnih programov bo zagotovila znatna nova sredstva, Komisija pa bo državam članicam pomagala tudi pri ponovni prilagoditvi načrtov in po potrebi pri uporabi nujne pomoči. Komisija namerava tudi olajšati krepitev solidarnosti med državami članicami, tako da predlaga možnost prostovoljnih prispevkov držav članic v sredstva Sklada za azil, migracije in vključevanje za obdobje 2021–2027.

... in s spodbujanjem celotnega družbenega odziva...

Na tisoče državljanov, podjetij in organizacij zasebnega sektorja izkazuje solidarnost brez primere in pripravljenost za ukrepanje v podporo osebam, ki bežijo pred vojno. Komisija bo podpirala države članice in deležnike na nacionalni in lokalni ravni pri usmerjanju pomoči in ciljnih ukrepov za izpolnjevanje nastajajočih potreb.

5. OBVLADOVANJE IZZIVOV

Izziv, ki je pred nami, še ni dosegel svojega največjega obsega, in UNHCR trenutno predvideva, da bo iz Ukrajine zbežalo kar 8 milijonov ljudi. EU in partnerji po vsem svetu so na preizkusu in morajo tistim, ki nas želijo razdeliti ali nas prikazati kot šibke, pokazati, da smo enotni. Naša načela in vrednote morajo biti v času, ko se soočamo z izzivom, kako pomagati ljudem v stiski, naš preskusni kamen.

Biti moramo kos nalogi gostoljubja za morda veliko več milijonov ljudi, ki bodo bežali pred vojno v naši sosesčini. Hkrati se bomo še naprej odločno zavzemali za spoštovanje mednarodnega humanitarnega prava in učinkovit dostop humanitarnih akterjev znotraj Ukrajine. Naša odločenost, da izpolnimo potrebe ter zaščitimo pravice, svoboščine in blaginjo tistih, ki iščejo našo pomoč, bo zahtevala veliko truda za pripravo in dolgoročno osredotočenost na doseganje rezultatov v vseh državah članicah. Naš enoten pristop, ki temelji na vseh orodjih in vzajemni podpori, ki so na voljo v EU, je bistvenega pomena. Izkoristimo lahko naše številne prednosti: naše človeštvo, našo odpornost in našo iznajdljivost za zagotovitev, da se bomo s tem izzivom soočili z vsemi potrebnimi sredstvi.

¹⁶ V vsakem primeru z njimi povezani odhodki veljajo retroaktivno že od začetka leta 2021.